

Kansrijk of niet?

Hulpmiddel bij inschatten kansrijkheid van een Wlz-aanvraag voor mensen met psychische stoornis

Dit is een hulpmiddel voor professionals om in te schatten of een Wlz-aanvraag voor een cliënt met een psychische stoornis zinvol en noodzakelijk is. Het bestaat uit vier stappen, met hulpvragen per stap.

Waarom dit hulpmiddel?

Sinds 1 januari 2021 is de Wet langdurige zorg (Wlz) opengesteld voor mensen met een psychische stoornis. Dit leidt tot een aanhoudend hoge instroom van ggz-cliënten in de Wlz. Het is onduidelijk of de Wlz inderdaad de beste plek is voor al deze cliënten. Ook staat de betaalbaarheid van de Wlz-zorg onder druk door deze hoge instroom. Betrokken partijen nemen maatregelen om de instroom van ggz-cliënten in de Wlz terug te dringen. Eén van deze maatregelen is het beter duiden van de toegangscriteria tot de Wlz voor de ggz-doelgroep. Dit hulpmiddel helpt professionals om in te schatten of een cliënt wel of niet in aanmerking kan komen voor een Wlz-indicatie.

Let op: Uiteindelijk gaat het CIZ over de toegang tot de Wlz. Aan de uitslag van dit hulpmiddel kunnen geen rechten worden ontleend.

Voor wie is dit hulpmiddel?

Dit hulpmiddel is bedoeld voor professionals bij gemeenten en zorgaanbieders die moeten besluiten of ze voor een cliënt met een psychische stoornis een indicatie aanvragen voor zorg uit de Wlz. Het hulpmiddel is ook helpend voor CIZ-medewerkers die over aanvragen moeten beslissen.

Hoe is dit hulpmiddel tot stand gekomen?

Dit hulpmiddel is gemaakt op basis van de toegangscriteria tot de Wlz en twee denksessies met deskundigen in opdracht van het ministerie van VWS en in nauwe samenwerking met Valente, de VNG, de Nederlandse ggz, het CIZ, MIND en ZN. De Argumentenfabriek leidde de denksessies en maakte het eindproduct. Wij danken alle deelnemers voor hun denkwerk.

Hoe gebruik je dit hulpmiddel?

Het hulpmiddel bestaat uit vier stappen met per stap één of meer hoofd- en subvragen. Door de vragen te beantwoorden, op basis van de situatie zoals die op het moment van de Wlz-aanvraag is, kom je er stapsgewijs achter of de Wlz-aanvraag kansrijk is of niet. Zo niet, dan is de cliënt waarschijnlijk beter geholpen met zorg of ondersteuning uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en/of de Zorgverzekeringswet (Zvw). Afbeelding 1 toont de vier stappen in een stroomschema. Afbeelding 2 en 3 bevatten de hoofd- en subvragen per stap.

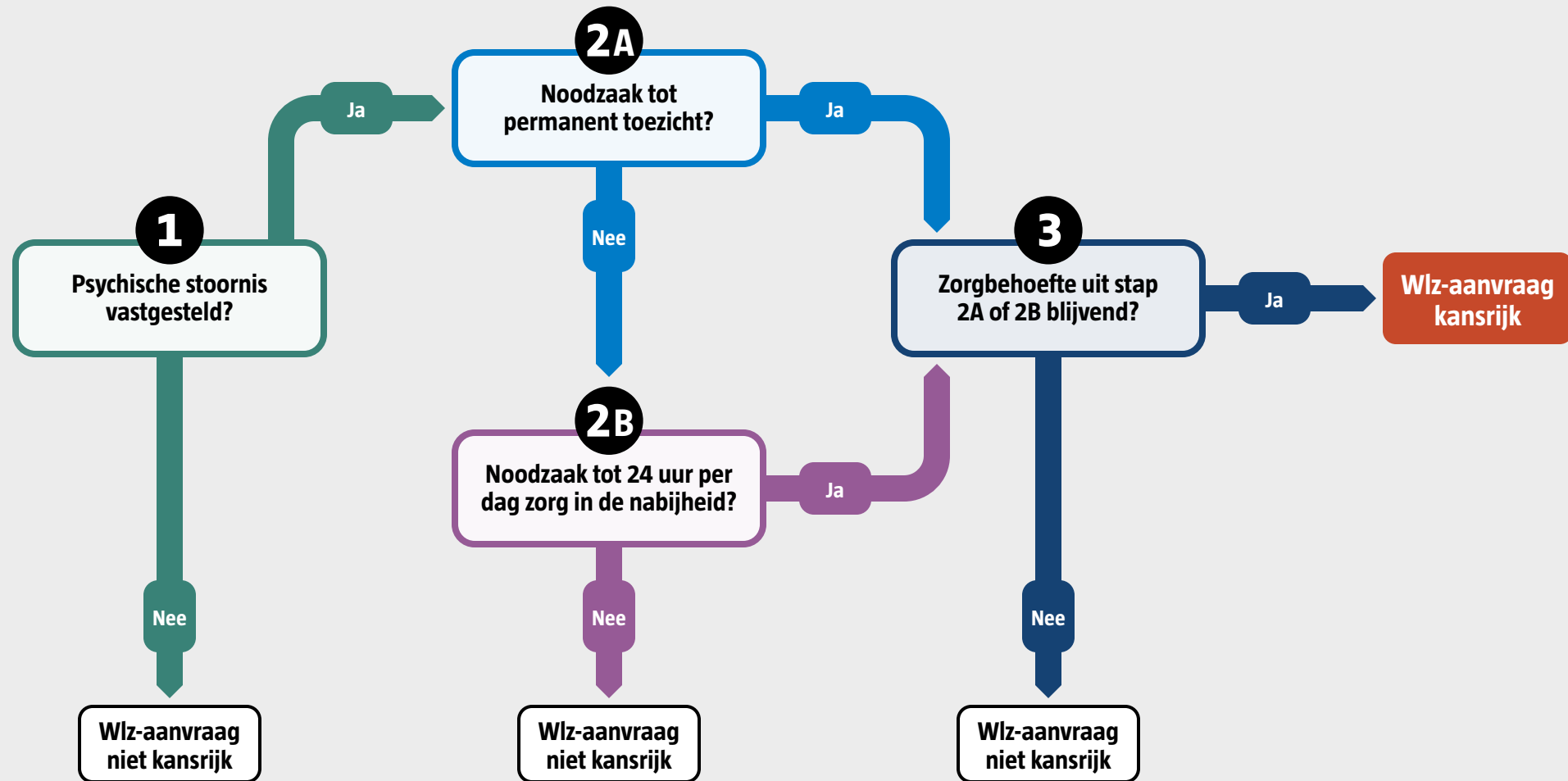
Het beantwoorden van de vragen is maatwerk, gebaseerd op jouw beoordeling van de specifieke situatie van de cliënt. Over de samenhang van de hoofd- en subvragen per stap geven we je de volgende richtlijnen mee:

- De volgorde van de vier stappen is weergegeven in het stroomschema (afbeelding 1). Een Wlz-aanvraag is slechts kansrijk als je volmondig 'Ja' antwoordt in stap 1, in stap 2A of 2B, én in stap 3.
- Bij sommige stappen staan meerdere hoofdvragen. Pas als het antwoord op alle hoofdvragen ja is, geldt het antwoord op de hele stap als 'Ja'.
- De subvragen onder de hoofdvragen zijn bedoeld om je meer houvast te geven bij het beantwoorden van de hoofdvragen.
- Kan je bij één van de stappen niet volmondig 'Ja' antwoorden? Dan geldt: dien bij twijfel geen Wlz-aanvraag in, maar onderzoek (nogmaals) de mogelijkheden buiten de Wlz.

Je kan dit hulpmiddel alleen toepassen bij volwassen cliënten (18 jaar of ouder) met een psychische stoornis die geen Wlz-indicatie hebben. Iemand kan naast diens psychische stoornis ook nog andere aandoeningen hebben (zoals een verstandelijke of lichamelijke beperking), maar de zorgbehoefte moet hoofdzakelijk voortkomen uit de psychische stoornis.

Dit hulpmiddel is online te vinden op www.regelhulp.nl/toegang-langdurige-ggz

Welke stappen moet ik doorlopen om in te schatten of een Wlz-aanvraag voor een cliënt met een psychische stoornis kansrijk is?

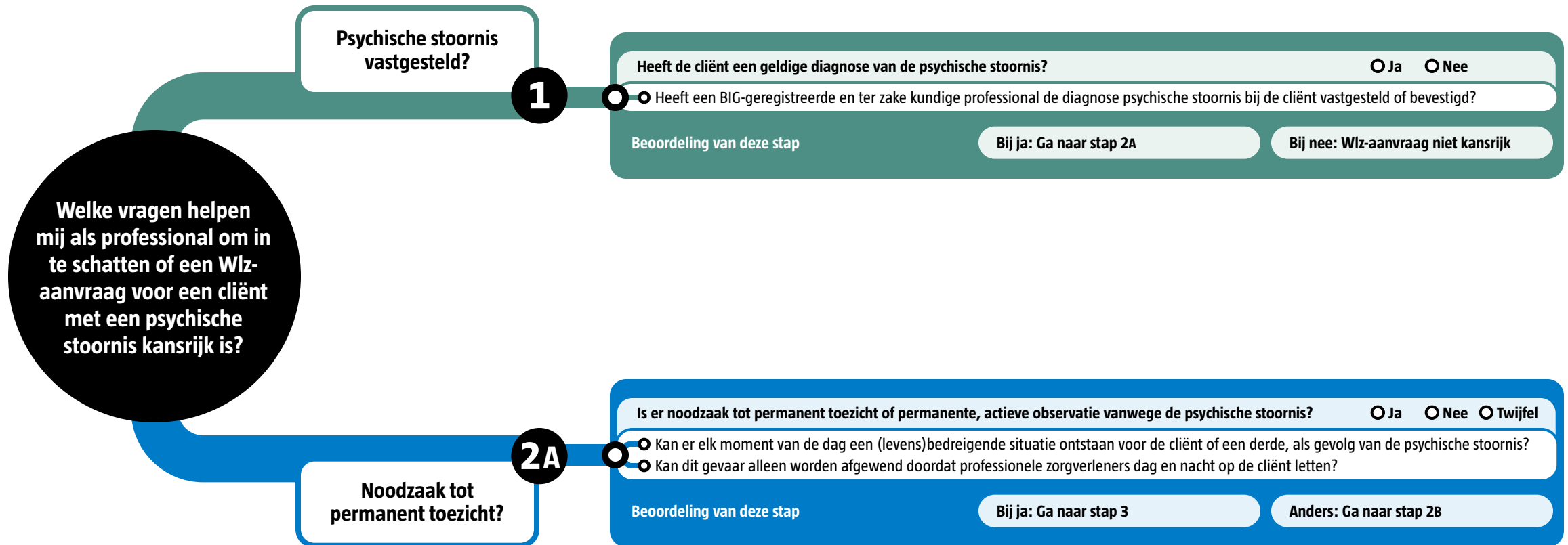
Afbeelding 1 van 3

Deze afbeelding toont de vier stappen van dit hulpmiddel en laat zien wanneer een Wlz-aanvraag wel of niet kansrijk is.

In afbeelding 2 en 3 vind je hulpvragen bij ieder van de vier stappen in dit stroomschema.

Hulpvragen bij stap 1 en stap 2A

- 1 Psychische stoornis vastgesteld?
- 2A Noodzaak tot permanent toezicht?
- 2B Noodzaak tot 24 uur per dag zorg in de nabijheid?
- 3 Zorgbehoefte uit stap 2A of 2B blijvend?

Afbeelding 2 van 3

Deze afbeelding bevat de hulpvragen bij stap 1 en stap 2A uit het stroomschema in afbeelding 1.

Hulpvragen bij stap 2B en stap 3

1 Psychische stoornis vastgesteld?

2A Noodzaak tot permanent toezicht?

2B Noodzaak tot 24 uur per dag zorg in de nabijheid?

3 Zorgbehoefte uit stap 2A of 2B blijvend?

Welke vragen helpen mij als professional om in te schatten of een Wlz-aanvraag voor een cliënt met een psychische stoornis kansrijk is?

Noodzaak tot 24 uur per dag zorg in de nabijheid?

2B

Heeft de cliënt door de psychische stoornis 24 uur per dag (toegang tot) hulp nodig? Ja Nee Twijfel

- Wordt het leven van de cliënt door de psychische stoornis ontwricht op meerdere leefgebieden, zoals sociale relaties en werk?
- Zijn één of meer van de volgende situaties van toepassing?
 - Het is voor de cliënt onmogelijk om zelf een dagelijkse structuur te hanteren.
 - De cliënt heeft continu ondersteuning nodig in het reguleren van gedrag.
 - De cliënt dreigt zichzelf of diens woonomgeving te verwaarlozen.
 - De cliënt dreigt ernstig te vereenzamen.

Heeft de cliënt hulp op ongeplande momenten nodig? Ja Nee Twijfel

- Heeft de cliënt zeer waarschijnlijk dagelijks op onvoorspelbare momenten zorg of ondersteuning nodig ten gevolge van de psychische stoornis?

Is het voor de cliënt onmogelijk om zelf op het juiste moment hulp te vragen? Ja Nee Twijfel

- Is de cliënt niet in staat om zelf hulp in te roepen van een hulpverlener, ook niet met een hulpmiddel?
- Moet het initiatief tot hulp van de hulpverleners komen?

Ontstaat er ernstig nadeel voor de cliënt of de omgeving als diens hulpvraag niet meteen beantwoord wordt? Ja Nee Twijfel

- Zijn één of meer van de volgende situaties van toepassing?
 - De cliënt dreigt zichzelf maatschappelijk ten gronde te richten als er niet meteen hulp komt.
 - De cliënt dreigt zichzelf of iemand anders lichamelijk letsel toe te brengen als er niet meteen hulp komt.
 - De cliënt wordt ernstig in diens ontwikkeling of stabiliteit geschaad als er niet meteen hulp komt.
 - De cliënt dreigt onder invloed te raken van derden met slechte bedoelingen als er niet meteen hulp komt.

Beoordeling van deze stap

Bij vier keer ja: Ga naar stap 3

Anders: Wlz-aanvraag niet kansrijk

Zorgbehoefte uit stap 2A of 2B blijvend?

3

Is de zorgbehoefte uit stap 2A of 2B blijvend? Ja Nee Twijfel

- Is het uitgesloten dat verdere behandeling of begeleiding ertoe leidt dat de cliënt ooit nog zonder permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid kan functioneren (mede gezien de leeftijd van de cliënt)?
- Blijkt uit de medische voorgeschiedenis van de cliënt dat er een levenslange noodzaak is tot permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid?

Zal de psychische stoornis ontwrichtend blijven tijdens het hele leven van de cliënt? Ja Nee Twijfel

- Zijn de effecten van de psychische stoornis blijvend ontwrichtend op meerdere leefgebieden, zoals sociale relaties en werk?
- Blijkt uit de levensloop van de cliënt dat de ontwrichtende effecten van de psychische stoornis (zoals schooluitval, sociale uitsluiting, werkloosheid, schulden, contact met justitie) voortdurend terugkeren?

Beoordeling van deze stap

Bij twee keer ja: Wlz-aanvraag kansrijk

Anders: Wlz-aanvraag niet kansrijk

Afbeelding 3 van 3

Deze afbeelding bevat de hulpvragen bij stap 2B en stap 3 uit het stroomschema in afbeelding 1.